

Ringebu, 05.10.2021

Til

NVE - Konesjonsavdelingen.

Postboks 5091 Majorstua. 0301 Oslo

uttalelse@nve.no

Fra

Gudbrandsdal Sportsfiskeforening ved styreleder Per Ragnar Seeberg

per@gsff.no

Organisasjonsnummer: 915 541 046

Høring av søknad om konsesjon for videre drift av Vinkelfallet kraftverk

Vi deltok i det innsendte kravet om innkalling av Vinkelfallet kraftverk til ny konsesjonsbehandling, og ønsker å komme med våre innspill her.

Et avgjørende utgangspunkt for konsesjonsbehandlingen, må være at Gudbrandsdalslågen m/ bla. Våla er foreslått som et nasjonalt storørretvassdrag i den nye forvaltningsstrategien til Miljødirektoratet.

Tabell 6.1. Storørretlokaliteter som har svært stor verdi og som er kandidater til nasjonale storørretvassdrag. Fylke, NVE innjøn. , areal på innsjøen, de viktigste gyte- og oppvekstelvne til de ulike innsjøene og de viktigste forfiskene er beskrevet i tabellen. Arealet av elver og bekker er ikke medregnet. Kart med plassering av lokalitetene er vist i figur 6.1. Se Holter m.fl. (under utarb.) for detaljer.

Navn	Fylke	Vann løpenr.	Areal km ²	Gyteelver	Forfisk
Tyrifjorden	Oslo og Viken	522	122,8	Drammenselva og Randselva	Krøkle og sik
Eikeren	Oslo og Viken	542	27,7	Gunnhildsrudbekken	Krøkle og sik
Storsjøen	Innlandet	125	48,1	Mistra, Nordre og Søndre Rena	Krøkle (innført), sik og røye
Isteren	Innlandet	1347	28,8	Sømåa, Gløta og Femundselva	Sik
Femunden	Innlandet	1348	203,5	Elgaa, Revlingaa og Røa	Sik
Randsfjorden	Innlandet	523	140,7	Dokka, Vigga, Etna, Bjoneelva, Gullerudelva, Lomsdalselva, Sløvikselva, Askjumelva, Fallselva, Minnelva, Vangselva, Svenoa og Moselva	Sik og krøkle
Mjøsa med Losna og Vorma	Innlandet og Oslo og Viken	118 og 144	366,3 + 9,9	Gausa opp til Holsfoss og Liesfoss, Vismunda, Hunnelva, Lenaelva, Brumunda, Moelva, Flagstadelva, Vesleelva, Svartelva og Fura, m.fl. For øvre del: Lågen opp til Harpefoss, Tromsa, Våla, Frya, Moselva, Strandelva, Bergedøla, Mokså og Fossåa	Krøkle, lagesild og sik og for øvre del niøye, gullbust og mort
Suldalsvatnet	Rogaland	1864	28,8	Kvildalsåna, Brattlandsåna og Roalkvansåna.	Røye og stingsild
Pasvikelva/ Vaggatem	Troms og Finnmark	2441	13,7	Uberørte sidevassdrag og området i hovedelva rundt Jordanfoss	Lagesild
Norsjø	Vestfold og Telemark	6	55,1	Bøelva, Tinnelva og Heddøla	Sik
Bandak, Kviteseidvatn og Flåvatn	Vestfold og Telemark	22	26,8	Rukkeåi, Tokkeåi, Skarprudstraumen og Dalaåi.	Sik og niøye
Breimsvatnet	Vestland	1800	22,7	Storelva og Gloppelva	Røye

En bærekraftig forvaltning av storørret forutsetter en helhetlig økosystemforvaltning av vassdragene. I forbindelse med dette arbeidet, er det sentralt med gjennomføring av nødvendige tiltak som reparerer eller kompensere de negative effektene av fysiske inngrep i storørretvassdragene.

På bakgrunn av resultatene fra prøvevannslippet nylig angående minstevannføring og regulantens søknad om konsesjon for videre drift, er våre forslag dette:

1 Juli – 15. August: 1 m³/s

16. August – 20. Oktober: 0,6 m³

Deretter skal det slippes 0,3 m³ gjennom vintersesongen.

Det er avgjørende med et tilstrekkelig vanndekt areal for å sikre tilstrekkelige levevilkår og vandringsmuligheter for storørreten.

Lokkeflom bør slippes fra 20. september første året over to døgn for å lokke fisk forbi kraftutløpet i henhold til våre egne observasjoner på høsten av gyteklar storørret de siste 3 årene. En vannbank må settes som vilkår i konsesjonen som ett alternativ til fastsettelse av faste datoer for lokkevannslipp, slik at man kan teste litt forskjellige datoer for oppvandring av fisk i årene som kommer. Samtidig kan det testes ut om det skal slippes en lokkeflom for å få fisk ned igjen fra regulert strekning etter gyting. Denne fleksibiliteten var også både NVE og regulanten på befaringen nylig positive til. Om dette fastsettes med dato, er det etter vårt syn, veldig vanskelig og en stor prosess for å endre datoer.

Kapasiteten på omløpsventilen bør være 4000 l. pr sekund og ikke alternativet på 2200 l. pr. sekund som foreslått i konsesjonssøknaden, det blir omfattende stranding når vannføringen dropper ned fra f.eks. full slukeevne på kraftverket (8000 l. pr sekund)ned til 2200 l. pr. sekund. Prøvevannslipp i 2015 viste dette.

Så må det settes restriksjoner for laveste regulerte vannstand ovenfor Vinkelfallet kraftverk, slik at man ikke kan tappe ned magasinet slik de gjorde høsten 2020, uten å måtte søke om midlertidig fravikelse fra manøvreringsreglementet (vedlikehold etc.), selv om kraftverket driftes som et elvekraftverk. Også av hensyn til den stasjonære ørreten som bruker inntaksmagasinet til både leve og overvintringsområde.

Den gamle dammen på regulert strekning må i forbindelse med konsesjonsbehandlingen vurderes fjernes i samsvar med i vannressursloven paragraf 41. Regulanten må bli pålagt å utrede en plan på hvordan å fjerne selve damkrona, slik att grusen som ligger bak den gamle dammen spyles videre nedover og bedrer gyteforholdene. Alternativet er å jevnlig tilføre elva grus med store mengder fra helikopter, noe som er svært kostbart og krevende. Disse kostnadene må vurderes opp mot hverandre. Etablering av fisketrapp som ett alternativ, må inn i konsesjonsvilkårene med tanke på fjerning av den gamle damkrona og for å utvide tilgjengelig gytestrekning med ytterligere 870 m. Avstanden fra vinkeldammen og ned til kraftutløpet er på ca. 1750 meter.

Dronebilde av strekning ovenfor gammel dam med svært gode gyte og oppvekstområder for storørret.

Tidligere lå elvebunnen mye høyere enn i dag, pga. stadig utspyling av grusmasser uten tilførsel av nytt substrat. Det er mulig at den har sunket så mye som 1,5 m. - 2 m., det kan derfor diskuteres om dette tidligere har vært et naturlig vandringshinder. Storørreten i våla er såpass stor att den fint kan hoppe opp mot 3m.

02091

B.91.82 Våla elv ved brua, sommer

Gammelt bilde fra våla elv før utbygging av vinkelfallet kraftverk.

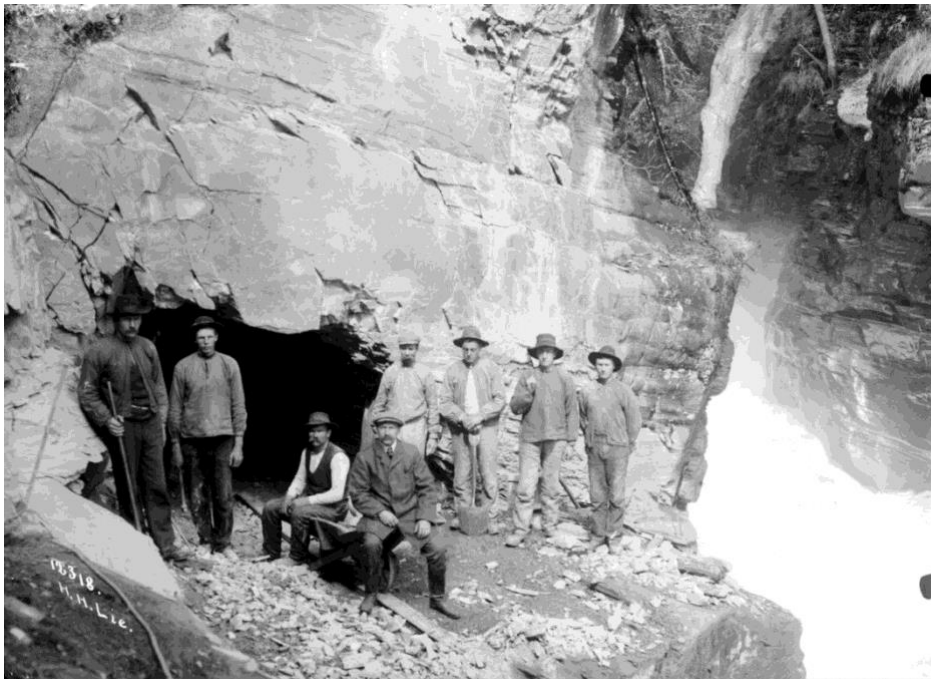

Foto: Lie, Hans H.

Malhaugen

Fra utbyggingen av det gamle kraftverket.

Det er en grunn til att Vålaørreten er så grovokst som den er, uten tvil er det regulert strekning som har favorisert grov ørret og ikke strekningen gjennom sentrum. Denne strekningen har også mye større verdi enn strekningen gjennom sentrum; kanalisert og flomsikret. Det er begrensede muligheter for hvilke biotopforbedrende tiltak som er mulig, uten at dette går utover flomsikkerheten etc.

I tillegg må konsesjonsbehandlingen innføre standard naturforvaltningsvilkår som innebærer rognplanting , som ett alternativ til uttak av stamfisk/settefisk. Det er viktig å nevne att den totale gytebestanden i våla pr. dags dato er langt under anbefalt uttak av stamfisk (Miljødirektorates retningslinjer) for å sikre genetisk variasjon ved settefiskproduksjon. Konsesjonsvilkårene må derfor også omhandle muligheten for uttak til en verste fall genbank som ett absolutt siste utveg for å bevare storørrestammen i Våla.

Konsesjonsvilkårene må også ha en ordlyd som går på mer tidsriktig og naturtypiske habiattiltak, også omtalt som miljødesign.

Vi forventer at det i forbindelse med konsesjonsvedtaket at NVE i samarbeid med Statsforvalteren pålegger regulanten krav om økologiske undersøkelser for gjennomføring av nødvendige tiltak og for innhenting ny kunnskap om Våla sitt økosystem.

Vi foreslår videre att det pålegges konsesjonæren å yte tilskudd til ett fond, med årlige utbetalinger av en fast sum fastsatt av NVE til å fremme fisk, vilt og friluftsliv. Viser til vedtaket vedlagt.

Med vennlig hilsen

Gudbrandsdal Sportsfiskeforening
Per Ragnar Seeberg - styreleder